

bijlage

Conclusies, uitgangspunten en maatregelen in
kabinetsreactie evaluatie Wfpp

Bijlagenummer 1
Datum 25-01-2019
Ons kenmerk

Overzicht conclusies, uitgangspunten en maatregelen

Conclusies, uitgangspunten en maatregelen

1. De Wet financiering politieke partijen (Wfpp) vervult een noodzakelijke functie. Zonder de financiële steun van de overheid is het in het algemeen gesproken voor de partijen niet mogelijk hun voor de representatieve democratie essentiële functies op een behoorlijke manier uit te voeren.
2. Transparantie is een kernwaarde van onze democratie. Alle politieke partijen en hun neveninstellingen moeten transparant zijn over hun inkomsten. Dit uitgangspunt geldt voor zowel de landelijke partijen als de decentrale partijen.
3. De uitvoering van de subsidieregeling van de Wfpp functioneert over het algemeen goed en levert geen problemen op.
4. Er hebben zich in de praktijk weinig tot geen problemen met de huidige inrichting van het toezicht voorgedaan.
5. De politieke partijen in het decentraal bestuur moeten een eigenstandige benadering krijgen.
6. Buitenlandse beïnvloeding van onze democratie is onwenselijk en moet worden voorkomen.
7. Het kabinet gaat een Wet op de politieke partijen voorbereiden .
8. Uitgangspunt van deze wet is dat deze zoveel mogelijk ruimte moet bieden aan politieke partijen om zich aan te passen aan veranderende omstandigheden.
9. Kort na de zomer van 2019 wordt een voorstel tot aanpassing van de Wet financiering politieke partijen in procedure gebracht.

Maatregelen in aangepaste Wfpp

10. De eis dat een politieke partij ten minste één zetel in de Staten-Generaal dient te hebben alvorens zij voor subsidie in aanmerking komt wordt gehandhaafd.
11. Nieuwe politieke partijen krijgen geen subsidie voordat is gebleken dat ze voldoende electorale steun hebben (in de vorm van ten minste één Kamerzetel). Dat geldt ook voor niet in de Kamer vertegenwoordigde partijen waarmee één of meer volksvertegenwoordigers zich hebben verbonden die zich hebben afgesplitst van hun Kamerfracties.
12. Vanwege het belang van de taken van de wetenschappelijke instituten en de politieke jongerenorganisaties (PJO's) blijft het systeem van oormerking van

- een deel van de Wfpp-subsidie gehandhaafd, mede omdat daarvoor brede steun bestaat bij de partijen.
13. De berekeningswijze voor de subsidie voor de wetenschappelijke instituten blijft gehandhaafd.
 14. De taken van de PJO's liggen min of meer in het verlengde van die van de politieke partijen. De verdeelsleutel van de subsidie van de PJO's zal op dezelfde wijze vorm worden gegeven als die van de subsidie van de partijen zelf, dat wil zeggen met een basisbedrag, een bedrag per Kamerzetel en een vast bedrag per lid.
 15. De subsidie voor de instellingen voor buitenlandse activiteiten wordt uit de Wfpp overgeheveld naar het ministerie van Buitenlandse Zaken.
 16. Om de negatieve effecten van de schommelingen in de hoogte van de subsidie als gevolg van sterk fluctuerende verkiezingsuitslagen enigszins te dempen, zal de aanpassing van de subsidie na de Tweede Kamerverkiezingen stapsgewijs worden gerealiseerd: 25% na drie maanden, 50% na zes maanden, 75% na negen maanden en 100% een jaar na de verkiezingen.
 17. Deze methodiek gaat ook gelden voor de partijen die bij een Kamerverkiezing al hun zetels verliezen. De partijen die voor het eerst in de Kamer zijn verkozen, worden uitgezonderd van deze regel. Zij ontvangen de subsidie met terugwerkende kracht vanaf de eerste dag van de derde maand voorafgaand aan de verkiezing, zoals nu reeds is vastgelegd in de Wfpp.
 18. Stichtingen ten behoeve van individuele kandidaat-Kamerleden worden onder de reikwijdte van de wet gebracht.
 19. De regels voor giften van rechtspersonen worden aangescherpt, zodat duidelijker in beeld wordt gebracht wie de natuurlijke personen achter deze rechtspersonen zijn.
 20. De verplichting wordt gehandhaafd dat politieke partijen voorafgaand aan de Tweede Kamerverkiezingen overzichten van giften en schulden van de politieke partij en de kandidaten aan de minister van BZK, die deze overzichten vervolgens openbaar maakt.
 21. Daarnaast worden de neveninstellingen van de partijen verplicht om voorafgaand aan de Tweede Kamerverkiezingen aanvullende overzichten van ontvangen giften te overleggen aan de minister van BZK. Ook deze overzichten worden vervolgens openbaar gemaakt.
 22. Legaten en erfstellingen worden onder de reikwijdte van de wet gebracht.
 23. De definitie van het begrip 'schuld' wordt zodanig aangepast dat naast schulden die lager zijn dan het drempelbedrag van 25.000 euro, schulden bij overheidsinstanties en schulden die korter dan 14 dagen openstaan kunnen worden uitgezonderd.
 24. Giften uit het buitenland aan Nederlandse politieke partijen worden verboden, met uitzondering van giften door in het buitenland woonachtige kiesgerechtigde Nederlandse staatsburgers en giften afkomstig uit lidstaten van de Europese Unie.
 25. De drempel voor openbaarmaking voor giften EU-lidstaten - niet zijnde Nederland - wordt op nul euro gesteld.
 26. Gelet op het belang van de onafhankelijke positie van de Kiesraad in het verkiezingsproces wordt het toezicht niet bij de Kiesraad belegd.
 27. Het adviesrecht van de Commissie toezicht financiën politieke partijen (Ctfpp) wordt uitgebreid en gaat de hele Wfpp omvatten.

28. De Wfpp wordt zo aangepast dat indien de minister af wil wijken van een advies van de Ctfpp, hij of zij gemotiveerd dient aan te geven waarom hij of zij dat doet.
29. Het lidmaatschap van de Ctfpp is niet langer mogelijk in de eerste vier jaar na het uitoefenen van een verkozen of bestuurlijke functie in de nationale of decentrale vertegenwoordigende organen en/of besturen of in het Europees Parlement of de Europese Commissie.

Maatregelen die worden onderzocht bij de uitwerking van de WPP

30. De eisen die aan politieke partijen worden gesteld om zich te kunnen registreren.
31. Regulering van (digitale) politieke campagnes.
32. Regulering van partijverboden.
33. Het in aanvulling op het stimuleren van ledenwerving binnen de wettelijke kaders ruimte bieden aan maatregelen om de verenigingsdemocratie te stimuleren.
34. De vraag of de subsidie voor de landelijke partijen moet worden verhoogd en zo ja met welk bedrag en op welke manier.
35. De vraag of er een subsidieregeling voor decentrale politieke partijen moet komen en zo ja welke omvang deze moet hebben en hoe deze moet worden uitgewerkt.
36. Regelgeving over de overige inkomsten van decentrale politieke partijen.

Maatregelen die worden genomen ter versterking van de positie van decentrale politieke partijen

37. ProDemos heeft in opdracht van het kabinet een Contactpunt lokale partijen opgestart.
38. Het ministerie van BZK gaat een instrument ontwikkelen dat decentrale politieke partijen kunnen benutten om op vrijwillige basis de transparantie over hun geldstromen te vergroten.